

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Szegeden, 2017. június 22. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az emberölés bűntettének kísérlete miatt I.rendű vádlott neve ellen indított büntetőügyben a **Kecskeméti Törvényszék** 2016. szeptember 9. napján kihirdetett **11.B.210/2016/17.** számú ítéletét

megváltoztatja:

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát **6 (hat) évre súlyosítja.**

Egyebekben az elsőfokú ítéletet **helybenhagyja** azzal, hogy a vádlott előzetes fogva tartásának kezdő időpontja helyesen 2016. január **18.**

A vádlott által a 2016. szeptember 10. napjától 2017. június 22. napjáig előzetes fogva tartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe **beszámítja.**

Kötelezi a vádlottat a másodfokú eljárás során felmerült **14.260.- (tizennégyezer-kettőszázhatvan) forint** bünygyi költség megfizetésére az államnak, a Kecskeméti Törvényszék Gazdasági Hivatalának felhívása szerint.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

Az elsőfokú bíróság I.rendű vádlott neve vádlott bűnösségét emberölés bűntettének kísérletében [Btk. 160. § (1) bekezdés] mondta ki. Ezért a vádlottat 5 év szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fogházban határozta meg. A kiszabott szabadságvesztésbe beszámította a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt. Rendelkezett a feltételes szabadságra bocsáthatóságáról, a bűnjelekről, a bűncselekményhez eszközként felhasznált dolgokat elkobozta, más bűnjelek lefoglalását megszüntette és azokat részben kiadni rendelte a vádlottnak, részben pedig elrendelte a megsemmisítésüket. Az eljárás során felmerült bünygyi költség viselésére a vádlottat kötelezte.

Az ítélettel szemben az ügyész a vádlott terhére súlyosításért, hosszabb tartamú fogházban végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása végett, a vádlott és védője enyhítésért fellebbeztek.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség a Bf.215/2016/3-II. számú átiratában a vádlott terhére súlyosításért bejelentett ügyészi fellebbezést fenntartva indítványozta, hogy az ítéltábla az első

fokú ítéletet változtassa meg. A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát súlyosítsa, az első fokú ítélet egyéb rendelkezéseit hagyja helyben azzal, hogy a vádlott 2016. január 18. napjától volt előzetes fogva tartásban, amelyre figyelemmel a kiszabott szabadságvesztésbe a vádlott által 2016. január 18. napjától előzetes fogva tartásban töltött időt számítsa be.

A fellebbezési nyilvános ülésen a védő elsődlegesen a büntetés enyhítését, másodlagosan az első fokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

Az ítélet tábla az ügyész fellebbezését alaposnak, a vádlott és a védő fellebbezését alaptalannak ítélte.

Az ítélet tábla a Be. 348. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelmében felülbírált, és ennek során - miután a felülbírálat az első fokú ítélet meghozatalához vezető eljárás szabályszerűségére is kiterjedt - megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárást hatályon kívül helyezéshez vezető eljárási szabálysértés nélkül folytatta le.

Kisebbségi eljárás hiányát vették, amelyek azonban az ügy érdemére nem voltak kihatással. Ezek a következők voltak:

Amint arra a fellebbezési főügyészség is hivatkozott az ítéletében, eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság azzal, hogy a vádlott édesanyját, a tanúként kihallgatott tanú 3t kizárólag a Be. 82. § (1) bekezdés a) pontjában írt teljes körű relatív mentességi jogára figyelmeztette, majd azt követően, hogy a tanú vallomást kívánt tenni, nem figyelmeztette őt a Be. 82. § (1) bekezdés b) pontjában írt részleges relatív mentességi jogára, miszerint a tanúvallomást megtagadhatja az, aki a (4) bekezdés esetét kivéve magát, vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná, az ezzel kapcsolatos kérdésben akkor is, ha a tanúvallomást az a) pont alapján nem tagadta meg. A Be. 82. § (2) bekezdése értelmében a tanút a kihallgatása elején a mentességi okokra és a jogaira figyelmeztetni kell. A figyelmeztetést, valamint a tanúnak a figyelmeztetésre adott válaszát jegyzőkönyvbe kell foglalni. A figyelmeztetés és a figyelmeztetésre adott válasz jegyzőkönyvezésének elmaradása esetén a tanú vallomása bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe.

Az elsőfokú bíróság tanú 3 tanúvallomását az első fokú ítélet 7. oldalának 1. bekezdésében értékelte. A bekezdés utolsó előtti mondata a tanú vallomására történt hivatkozás volt, míg a bekezdés utolsó mondata a vallomásból levont következtetést írta le. E két mondat tekintetében a tanút megillette volna a vallomás megtagadás joga, ezért a 7. oldal 1. bekezdésének utolsó két mondatát a bizonyítékok értékelése körében nem lehetett bizonyítási eszközként figyelembe venni, ezért azt mellőzte a másodfokú bíróság.

Megjegyzi az ítélet tábla, hogy az adott eljárási szabálysértés nem eredményezhette a teljes vallomás kirekesztését. A tanú vallomása ugyanis kizárólag az azzal kapcsolatos kérdésben nem vehető bizonyítási eszközként figyelembe, amelyenél ki kellett volna oktatni a mentességi jogára, és amely körben a tanúvallomást ténylegesen megtagadhatta volna. Abban a kérdéskörben viszont, amelyre ez a mentességi ok nem vonatkozik, a vonatkozó törvényi rendelkezések a tanúvallomás figyelembevételét nem zárják és nem zárhatják ki, amennyiben a bíróság helyesen állapította meg, hogy a tanú vallomástételének nincs akadálya és figyelmeztette őt a Be. 85. §-ának (3) bekezdése szerint az igazmondás kötelezettségére és a hamis tanúzás következményeire, s e figyelmeztetést, valamint a tanúnak a figyelmeztetésre adott válaszát jegyzőkönyvbe is vette, a bizonyítékként értékelés nem mellőzhető (BH2006. 317.). Ezen utóbbi figyelmeztetések és a figyelmeztetésre adott válasz pedig jegyzőkönyvezésre került.

A vallomásrészletnek, illetőleg értékelésnek a mellőzése pedig az első fokú ítéletet nem tette megalapozatlanná, így az ügy érdemére nem volt kihatással.

Ugyancsak eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság azáltal, hogy a fellebbezési jogával kapcsolatban a vádlottat megelőzően a védőjét nyilatkoztatta. A Be. 323. § (1) bekezdése alapján ugyanis a fellebbezési nyilatkozatok sorrendje a következő: az ügyész, a pótmagánvádló, a magánfél, az egyéb érdekelt, a vádlott és a védő. Ez az eljárási szabálysértés azonban ugyancsak nem volt kihatással az ügy érdemére, így annak csak a megállapítására szorítkozott az ítélet.

Egyebekben az elsőfokú bíróság a tárgyalást eljárási hiba nélkül folytatta le.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a szükséges körben és mélységben felderítette, és a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével szinte hiánytalan, megalapozott tényállást állapított meg.

A bizonyítási eljárás során további bizonyítási indítvány előterjesztésére nem került sor, és nem merült fel olyan adat a másodfokú eljárásban sem, ami a szakvélemény kiegészítését, esetlegesen új szakértői vélemény beszerzését, vagy bármilyen más bizonyítás felvételét indokolta volna.

Az első fokú ítélet tényállása kisebb kiegészítésre, illetőleg helyesbítésre szorult, amelynek az ítélet az iratok egybehangzó adatai alapján a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja szerint eljárva a következők szerint tett eleget:

A sértett neve helyesen sértett.

A vádlott - helyesen - 2016. január 17. napján invitálta a sértettet szexuális együttlétre.

A metszett sérülések, a háti szúrt sérülés büntetőjogi gyógytartama együttesen, valamint külön-külön is 8 napon belüliek.

A bal combba mélyen behatoló, a négyfejű combizmot részben átszelő szúrt sérülés gyógytartama 8 napon túli, a tényleges gyógytartam szövődménymentes gyógyulás esetén 2 hét.

A mellkas bal oldalán észlelt szúrt sérülés gyógytartama 8 napon túli, a tényleges gyógytartam szövődménymentes gyógyulás esetén 3 hét.

A mellkas jobb oldalán keletkezett szúrt sérülés gyógytartama 8 napon túli, a tényleges gyógytartam szövődménymentes gyógyulás esetén kb. 1 hónap.

Az ítélet 3. oldal utolsó előtti mondatából „egy néger férfival” kifejezést annak pejoratív értelme miatt az „egy fekete férfival” kifejezéssel cserélte fel.

A 4. oldal 7. bekezdésében írtakat mellőzte a tényállásból, hiszen ugyanez a tartalom megtalálható volt az 5. oldal 3. bekezdésében.

Az ítélet 6. oldal utolsó bekezdéséből, a jogi indokolásból a tényállásba tartozónak értékelte a következő megállapítást: a vádlott önértékelési problémájából adódóan az elhagyását olyan traumaként élte meg, amely miatt nem tudott megfelelő problémamegoldási sémákkal dolgozni.

A fenti helyesbítésekkel, illetőleg kiegészítésekkel a tényállás teljesen megalapozott volt, és ekként képezte a felülbírálat alapját.

A megalapozott tényállásból helyesen következtetett az első fokú bíróság a vádlott bűnösségére.

A cselekmény minősítése is törvényes volt. A jogi indokolás többségében helytálló volt, azonban helyesbítésre szorult a következők szerint.

Az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra a következtetésre az ítélet 6. oldalának 1. bekezdésében, hogy a vádhoz kötöttség miatt nem volt törvényes lehetősége az előre kiterveltség mint minősítő körülmény vizsgálata és esetleges megállapítása. Ennek a körülménynek - bár kétségtelen, hogy a vád tényállásához az elsőfokú bíróság kötve volt - jogi akadály nem volt.

A vádelv a vád és az ítélet tényállása közötti teljes történeti azonosságot ugyanis nem követeli meg. A bíróságnak a bizonyítás során a tényállás hiánytalan, valóságnak megfelelő tisztázására kell törekednie; a bizonyítás eredményéhez képest az ítéleti tényállás több vonatkozásában, így az elkövetés helye, ideje, módja, eszköze, motívuma, eredménye stb. tekintetében) eltérhet a vádirati tényállástól anélkül, hogy az a vádelvet sértené. Ezért a vád keretein belül a tényállásnak az elkövetés módja tekintetében történő pontosítása nem sérti a vádhoz kötöttséget (BH2005. 242.).

Az elsőfokú bíróság egyébként később a jogi indokolás körében vizsgálta is ezt a kérdéskört; egyrészt az emberölés privilegizált alakzatát, az erős felindulásban elkövetett emberölés esetleges megállapíthatóságát, másrészt érintette az előre kitervelten elkövetés megállapításának a lehetőségét is. Értékelési körbe vonta azt, hogy a vádlott kést vitt magával a táskájában, hosszan időzött a mellékhelyiségben, majd a táskáját közvetlenül maga mellé helyezte. Mindezekből arra lehetett következtetni, hogy a cselekményét nem hirtelen támadt indulat, felindulás, hanem bizonyos megfontolás előzte meg, ami az előre kiterveltség irányába mutatott. Végző soron helyesen jutott a törvényszék arra a következtetésre, hogy sem a privilegizált alakzat, sem pedig a minősített emberölés megállapítása nem indokolt.

A cselekmény motivációjának a vizsgálata körében tévesen mondta ki azt, hogy a vádlott cselekményét patológiás alapú indulat motiválta, hiszen az elfogadott elmeszakértői vélemény alapján az állapítható meg, és a tényállás is azt tartalmazta, hogy a vádlott a cselekmény elkövetésekor nem volt kóros indulatban. Emellett leszögezhető az is, hogy az erős felindulás csak éplélektani alapon alakulhat ki, mindemellett elkövetheti az erős felindulásban elkövetett emberölést kóros elmeállapotú személy is (BJD 8898.). A vádlott ugyan nem volt kóros elmeállapotú, de a diszharmonikus személyiségszerkezete enyhe fokú korlátozottságot eredményezett nála abban, hogy cselekménye következményeit felismerje, illetőleg, hogy a felismerésnek megfelelően cselekedjen. A cselekmény elkövetésekor éplélektani alapú tudat-beszűkültség állapotban volt. Ez az állapota és a diszharmonikus személyiségszerkezete okozta a beszámítási képesség korlátozottságát. Az emberölés privilegizált alakzata a méltányolható ok híján nem jöhetett számításba. Ennyiben szorult helyesbítésre a jogi indokolás, közelebből az első fokú ítélet 8. oldal 4., 6. és 8. bekezdése.

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a vádlott a cselekményét egyenes szándékkal, vagyis a sértett halálát kívánva követte el. A sértett halála csakis azért maradt el, mert sikerült a helyszínről elmenekülnie és segítséget kérnie. A vádlott cselekménye befejezett, közeli kísérlet volt. A cselekmény minősítése helyes volt.

A büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság a bűnösségi körülményeket többségében helyesen

vonta értékelési körébe, azonban azok kisebb helyesbítésre, illetőleg kiegészítésre szorultak.

A súlyosító körülmények köréből mellőzte értelemszerűen a testi épség elleni bűncselekmények elszaporodottságát az ítéletábra. További súlyosító körülményként vette ugyanakkor figyelembe az elkövetés eszközének különösen veszélyes jellegét.

További enyhítő körülmény volt az, hogy a vádlott a bűncselekmény elkövetését követően a saját életét is megkísérelte kioltani, az, hogy fiatal-felnőttként követte el a bűncselekményt és a beszámítási képességének a korlátozottsága is.

A bűncselekmény 5 évtől 15 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, a vádlottra nézve irányadó középérték a 10 év szabadságvesztés volt. Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a vádlott kóros elmeállapota miatt a Btk. 17. § (2) bekezdése alkalmazására kerülhet sor, a szakértői vélemény ugyanis kóros elmeállapotot nem állapított meg a vádlottnál, és ilyet a tényállás sem tartalmazott.

Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a büntetési tétel középértékétől el kell térni és azt el nem érő szabadságvesztés büntetést kell a vádlottal szemben kiszabni. A törvényi minimum alkalmazása azonban nem fejezte ki kellően a kitartó elkövetési szándékot, azt, hogy egy kiszolgáltatott helyzetben lévő sértettet támadott meg a vádlott, azt, hogy a sértettet kitartóan bántalmazta, még menekülése során is a sértett után ment és közben is hátulról megszúrta. Emellett a közeli befejezett kísérlet mint enyhítő körülmény is súlytalan volt. A vádlott személye olyan mértékben veszélyes a társadalomra, hogy az nem teszi lehetővé a törvényi minimum alkalmazását. Ezért osztva a fellebbviteli főügyészi indítványt, az ítéletábra a szabadságvesztés tartamát súlyosította. Ennél fogva az enyhítést célzó fellebbezések nem vezethettek eredményre.

Amint arra a főügyesség is rámutatott az ítéletében, a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött idő kezdő napjának feltüntetése téves, ennek megfelelően téves volt a beszámításra vonatkozó rendelkezés is, amelyet az iratok alapján kellett helyesbíten.

Helyesen jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy az eset összes körülményeire és a vádlott személyiségére, ezen belül különös tekintettel a beszámítási képesség korlátozottságára, a törvényben előírt büntetés-végrehajtási fokozatnál eggyel enyhébb fokozat is elegendő a büntetési célok megvalósításához.

Az első fokú ítéletet megváltoztató rendelkezés alapja a Be. 372. § (1) bekezdése volt.

Az első fokú ítélet egyéb rendelkezéseit helyesek és törvényesek, ezért azokat az ítéletábra a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A vádlott által az első fokú ítélet kihirdetése óta előzetes fogvatartásban töltött időt az ítéletábra a kiszabott szabadságvesztésbe a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdése alapján beszámította.

A másodfokú eljárásban a vádlott védelmével összefüggésben merült fel bűnügyi költség, amelyet a másodfokú bíróság a Be. 381. § (1) bekezdése alapján megállapított és döntött a viseléséről akként, hogy annak megfizetésére a Be. 338. § (1) bekezdésének megfelelően a vádlottat kötelezte, figyelemmel arra is, hogy a vádlott és a védő fellebbezése nem vezetett eredményre.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 386. § megfelelő alkalmazása zárja ki.

Szeged, 2017. június 22.

Dr. Mezőlaki Erik s.k.
a tanács elnöke

Dr. Benedek Tibor s.k.
előadó bíró

Dr. Halász Edina s.k.
bíró

A Szegedi Ítéltábla Bf.II.686/2016/20. számú ítélete és a Kecskeméti Törvényszék 11.B.210/2016/17. számú ítélete a jelen ítéletben foglalt változtatásokkal a mai napon **jogerős és végrehajtható.**

Szeged, 2017. június 22.

Dr. Mezőlaki Erik s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő